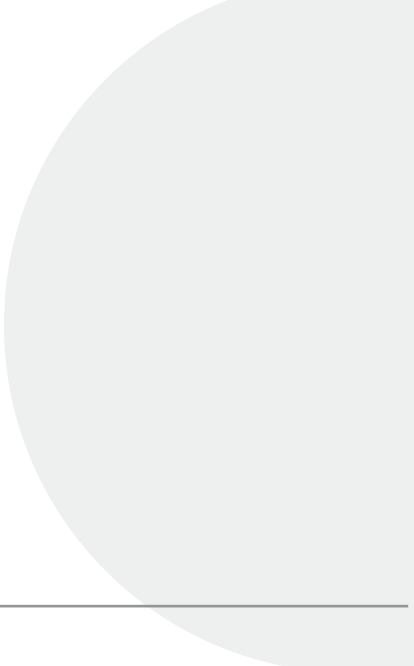

DÜRTÜ KONTROL BOZUKLUKLARI VE DÜRTÜSELLİK

Editör
Prof. Dr. Lut TAMAM

© Copyright 2021

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN
978-625-7451-60-4

Sayfa ve Kapak Tasarımı
Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı
Dürtü Kontrol Bozuklukları
ve Dürtüsellik

Yayıncı Sertifika No
47518

Editör
Lut TAMAM
ORCID iD: 0000-0002-9750-7531

Baskı ve Cilt
Vadi Matbaacılık

Yayın Koordinatörü
Mehmet Aykut ERK

Bisac Code
PSY000000

DOI
10.37609/akya.414

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. *Akademisyen Kitabevi* ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşturmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. *Akademisyen Kitabevi* ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A
Yenişehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Ruhsal bozuklukların yaşamımızın her alanındaki rolü ve buna yönelik farkındalık artmaktadır. Bu da doğrudan bu bozukluklara yönelik öğrenme, tanı ve tedavi arayışının hızlanmasına yol açmaktadır. Günümüzde sınıflandırma sistemlerinde yer alan çok sayıda ruhsal bozukluk yeni yeni ilgi alanı olmaya başlamıştır. Son 20-30 yıl içerisinde psikiyatri ile uğraşan bilim adamlarının başta internet bağımlılığı ve ilişkili tablolarla ilgili onlarca yeni çalışma yaptığına ve toplumu etkileyen hastalıklarla ilgili çok sayıda yeni bilginin yazına kazanılmasını sağladıklarına tanıklık yapmaktayız. Bu tanıklığımızın geçerli olduğu en önemli semptom ve bozukluklardan biri dürtüsellik ve dürtü kontrol bozukluklarıdır. Dürtüsellik ve dürtü kontrol bozuklukları son 10 yılda her daldan çok sayıda bilim adamının ilgisini çekmiş, başta teknoloji ve internet bağımlılığı olmak üzere bu konularda çok sayıda yeni çalışma ve kitap yayınlanmıştır..

Psikiyatri dünyasına adım attığımdan bu yana psikiyatrik bozukluklar ve belirtiler arasında dürtüsellik ve dürtü kontrol bozuklukları hep en çok ilgimi çeken konular arasında yer almıştır. 25 yılı aşkın bir süre içinde bu konuda çeşitli çalışmalar, kitap bölümleri yazma şansı buldum. Bunlar arasında ilk editörlüğünü yaptığım kitap Dürtü Kontrol Bozuklukları adı altında 2009 yılında yayınlandı. 2014 yılında yayınlanan 2. Baskısına “Dürtüsellik ve Dürtü Kontrol Bozuklukları” adı verilmiştir. Her baskısına farklı isim verdiğimiz bu kitabımızın adının bu kez “Dürtü Kontrol Bozuklukları ve Dürtüsellik” olmasını uygun bulduk. 13 bölümle başladığımız çalışmanın bu son baskısını 28 bölümle tamamlamış bulunuyoruz. Kitabımızda, geçen 12 yıl zarfında bazı bölümler aynı kalmakla birlikte, diğer bazı bölümler önemli değişikliğe uğramış ya da yeni bölümler eklenmiştir. Özellikle son yıllarda üzerinde çok sayıda yayın yapılmış olan çevrimiçi oyun bağımlılığı ve satın alma bozuklukları, bipolar bozuklukta dürtüsellik ile ilgili birer bölüm eklenmiş, çocuk ve yaşlılarda dürtü kontrol bozuklukları ile ilgili yeni bölümler oluşturulmuştur.

“Dürtü Kontrol Bozuklukları ve Dürtüsellik” adlı bu kitabımızın hazırlık süreci yaklaşık olarak 6 ay sürmüştür. Yirmi ayrı üniversite ya da eğitim kurumundan 34 değerli öğretim elemanının katkıları ile bu ayrıntılı dürtü kontrol bozuklukları kitabının güncellenmiş versiyonuna da üçüncü kez editörlük yapma şansı elde ettiğim için mutluyum. Bu değerli öğretim elemanları zamanlarını ve emeklerini harcayarak, konu ile ilgili en güncel bilgileri ve değerlendirmeleri bölümlerinde aktarmışlardır.

Bu kitap sayesinde dürtü kontrol bozuklukları ve dürtüsellik konularını ayrıntılı biçimde meslektaşlarımıza ve ilgilenenlere ilettiğimizi umut ediyorum. Bu kitabın hazırlanma sürecinde, emeklerini ve vakitlerini ayıran yazar meslektaşlarıma ve bize bu fırsatı sağlayan Akademisyen Kitabevine tüm içten duygularıyla teşekkür ederim.

Editör

Prof. Dr. Lut TAMAM
Adana, Ağustos 2021

Editör Hakkında

Prof. Dr. Lut Tamam, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesini bitirdikten sonra araştırma görevlisi olarak göreve başladığı Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalında halen öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. 2000 yılından itibaren Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalında çeşitli dönemlerde Bipolar Bozukluk Birimi, Psikotik Bozukluklar Birimi sorumlusu ve Psikiyatri staj sorumlusu olarak görev yapmıştır. Halen aynı anabilim dalında başkanlık görevini sürdürmektedir.

Öğretim üyeliğinin en başından beri araştırma , bilimsel yayıncılık ilgi odağı olmuştur. 2000 yılında Türk Psikiyatri Dizinini oluşturmuş ve o tarihten bu yana editör olarak devamlılığını sağlamıştır. Bilimsel yayıncılıkta Türkiye’de yayınlanan çok sayıda bilimsel dergide editör yardımcılığı ve yayın kurulu üyeliği yapmıştır. Uzun yıllar Anadolu Psikiyatri Dergisi, Türk Psikiyatri Dergisi, Klinik Psikofarmakoloji Bülteni gibi bir kısmı şimdi yayın hayatına farklı adlarla devam eden uluslararası nitelikteki ulusal dergilerin yayın kurullarında görev yapmıştır. Halen kuruculuğunu yaptığı Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar dergisinin de editörlüğünü üstlenmektedir. Bunun yanı sıra Bağımlılık dergisi, Cukurova Medical Journal dergilerinde editörlük, Case Reports in Psychiatry, Frontiers in Psychiatry dergilerinde editör yardımcılığı ve çok sayıdaki yurtiçi ve yurtdışı dergilerde bilimsel hakemlik görevlerini sürdürmektedir.

Bipolar bozukluk, dürtü kontrol bozuklukları başta olmak üzere üzerinde çok sayıda konuya odaklanmış ulusal ve uluslararası yayınları, kitap bölümleri bulunmaktadır, Dürtü Kontrol Bozuklukları üzerine odaklanmış bu kitabın daha önceki iki baskısına da editörlük yapmış, bazı değerli kitapların çeviri editörlüğünü yürütmüştür.

İÇİNDEKİLER

1. Bölüm	Dürtüsellik: Tanımı, Değerlendirmesi ve Ruhsal Bozukluklarla İlişkisi.....1	Gonca KARAKUŞ
2. Bölüm	Dürtüsellğin Biyolojik Temelleri.....43	Zeynep NAMLI
3. Bölüm	Dürtüsellğin Psikodinamik Kökenleri67	Gamze ÖZÇÜRÜMEZ BİLGİLİ
4. Bölüm	Dürtüsellğin Ölçümü ve Değerlendirilmesi..... 91	Melike EZERBOLAT ÖZATEŞ Hüseyin GÜLEÇ
5. Bölüm	Uyku ve Dürtüsellik İlişkisi.....103	Ali KANDEĞER Yavuz SELVİ
6. Bölüm	Dürtü Penceresinden Yeme Bozuklukları ve Obezite117	Güzin M. SEVİNÇER
7. Bölüm	Bipolar Bozuklukta Karma Durumlar ve Dürtüsellik135	Kürşat ALTINBAŞ
8. Bölüm	Dürtü Kontrol Bozukluklarında Sınıflandırma ve Tarihsel Değişim Süreci145	Numan KONUK
9. Bölüm	Piromani.....157	Lut TAMAM
10. Bölüm	Kleptomani (Patolojik Çalma Hastalığı).....193	Okan ÇALIYURT

11. Bölüm	Aralıklı Patlayıcı Bozukluk.....	245
	Volkan GELEGEN	
	Lut TAMAM	
12. Bölüm	Kompulsif Seks Bağımlılığı.....	321
	Şengül KOCAMER ŞAHİN	
13. Bölüm	Antisosyal Kişilik Bozukluğu.....	341
	Şadiye Visal BUTURAK	
14. Bölüm	Kompulsif Satın Alma.....	369
	Lut TAMAM	
15. Bölüm	Kompulsif Egzersiz Bağımlılığı.....	409
	Mahmut Onur KARAYTUĞ	
16. Bölüm	Kumar Oynama Bozukluğu.....	429
	Soner ÇAKMAK	
17. Bölüm	Trikotillomani.....	503
	Mehmet Emin DEMİRKOL	
	Caner YEŞİLOĞLU	
18. Bölüm	Erişkin Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu.....	519
	Cengiz TUĞLU	
	Aylin ÇOMUT	
19. Bölüm	Deri Yolma Bozukluğu.....	559
	Özge ERİŞ DAVUT	
	Pınar ÇETİNAY AYDIN	
	Leyla GÜLSEREN	
20. Bölüm	Kendine Zarar Verme Davranışı.....	607
	M. Alpay ATEŞ	
21. Bölüm	Onikofaji (Tırnak Yeme).....	635
	Pınar GÜZEL ÖZDEMİR	

22. Bölüm İnternet Bağımlılığı	649
Özden ARISOY	
23. Bölüm Çevrimiçi Oyun Oynama Bozukluğu	731
Erkan BAYSAK	
24. Bölüm Çevrimiçi Alışveriş Bağımlılığı	745
Meliha ZENGİN EROĞLU	
25. Bölüm Dürtü Kontrol Bozukluklarına Adli Psikiyatrik Yaklaşım.....	759
Kenan KAYA	
Necmi ÇEKİN	
26. Bölüm Çocuklarda Dürtüsellik ve Dürtü Kontrol Bozuklukları.....	777
Gamze YAPÇA KAYPAKLI	
27. Bölüm Yaşlı Hastalarda Dürtü Kontrol Bozuklukları.....	803
Çağatay ÇAVUŞOĞLU	
Mustafa CANKURTARAN	
28. Bölüm Genel Tıbbi Durum ile İlgili Dürtü Kontrol Bozuklukları	819
Lut TAMAM	
Mehmet Emin DEMİRKOL	

YAZARLAR

Prof. Dr. Kürşat ALTINBAŞ

Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri
Anabilim Dalı, Mazhar Osman Duygudurum
Merkezi
ORCID iD: 0000-0003-2899-0096

Prof. Dr. M. Alpay ATEŞ

Appa İstanbul Psikolojik Danışma ve Eğitim
Şirketi-Üsküdar Üniversitesi Memorial
Ataşehir Hastanesi Psikiyatri Kliniği
ORCID iD: 0000-0002-8078-660X

Prof. Dr. Mustafa CANKURTARAN

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi İç
Hastalıkları Anabilim Dalı Geriatri Bilim Dalı
ORCID iD: 0000-0002-8213-7515:

Prof. Dr. Okan ÇALIYURT

Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri
Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0002-0513-0619

Prof. Dr. Necmi ÇEKİN

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp
Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0002-5141-3337

Prof. Dr. Pınar ÇETİNAY AYDIN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi/İstanbul
Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh
Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Sağlık Uygulama
ve Araştırma Merkezi, Ruh Sağlığı ve
Hastalıkları Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0002-1605-2724

Prof. Dr. Gonca KARAKUŞ

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri
Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0001-5211-4032

Prof. Dr. Numan KONUK

Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı
ve Hastalıkları Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0002-6815-9750

Prof. Dr. Gamze ÖZÇÜRÜMEZ BİLGİLİ

Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri
Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0002-3548-5517

Prof. Dr. Pınar GÜZEL ÖZDEMİR

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi
Psikiyatri Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0002-2135-2553

Prof. Dr. Yavuz SELVİ

Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri
Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0003-0218-6796

Prof. Dr. Lut TAMAM

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri
Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0002-9750-7531

Prof. Dr. Cengiz TUĞLU

Trakya Üniversitesi, Tıp Fakültesi Psikiyatri
Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0002-6627-8844

Prof. Dr. Özden ARISOY

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tıp
Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0002-1422-1600

Doç. Dr. Mehmet Emin DEMİRKOL

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri
Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0003-3965-7360

Doç. Dr. Hüseyin GÜLEÇ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Erenköy Ruh ve
Sinir Hastalıkları Hastanesi
ORCID iD: 0000-0002-9227-9373

Doç. Dr. Leyla GÜLSEREN

Serbest Hekim, Alsancak, İzmir
ORCID iD: 0000-0002-6166-982X

Doç. Dr. Şengül KOCAMER ŞAHİN

Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh
Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0002-5371-3907

Doç. Dr. Güzin M. SEVİNÇER

İstanbul Gelişim Üniversitesi, İİSBF, Psikoloji
Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-8244-8647

Doç. Dr. Şadiye VİSAL BUTURAK

Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri
Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0001-7483-7821

Doç. Dr. Meliha ZENGİN EROĞLU

Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği
ORCID iD: 0000-0002-0253-8977

Dr. Öğr. Üyesi Soner ÇAKMAK

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri
Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0003-4212-7096

Dr. Öğr. Üyesi Ali KANDEĞER

Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri
Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0001-6940-0940

Dr. Öğr. Üyesi Kenan KAYA

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp
Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0002-4157-2262

Öğr. Gör. Dr. Mahmut Onur KARAYTUĞ

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri
Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0002-6338-2195

Öğr. Gör. Dr. Zeynep NAMLI

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri
Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0001-8954-5901

Uzm. Dr. Caner YEŞİLOĞLU

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh
Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0002-9997-351X

Uzm. Dr. Erkan BAYSAK

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Haydarpaşa
Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Psikiyatri Kliniği
ORCID iD: 0000-0001-7679-2292

Uzm. Dr. Çağatay ÇAVUŞOĞLU

Şanlıurfa Mehmet Akif İnan Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Geriatri Kliniği
ORCID iD: 0000-0003-4725-8095

Uzm. Dr. Aylin ÇOMUT

Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri
Anabilim Dalı
ORCID iD: 0000-0002-8120-0922

Uzm. Dr. Özge ERİŞ DAVUT

Hatay Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Psikiyatri Kliniği

ORCID iD: 0000-0003-3874-9503

Uzm. Dr. Melike EZERBOLAT ÖZATEŞ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Erenköy Ruh ve
Sinir Hastalıkları Hastanesi

ORCID iD: 0000-0003-1225-3307

Uzm. Dr. Volkan GELEGEN

Osmaniye Devlet Hastanesi, Psikiyatri Kliniği

ORCID iD: 0000-0002-4513-7559

Uzm. Dr. Gamze YAPÇA KAYPAKLI

Hatay Antakya Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Çocuk Psikiyatrisi Kliniği

ORCID iD: 0000-0002-6200-2525

